

HÍRLEVÉL

A SZÉCHENYI PROGRAMIRODA NONPROFIT KFT. HÍRLEVELE

IV. 39. szám | 2022.10.14.

TERMÉSZETJÁRÁS

BUDAPEST&BRÜSSZEL

EGYEZTETÉSEK
AZ ENERGIAVÁLSÁGRÓL

NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁGA

CSÚCSTECHNOLÓGIÁK VERSENYE
AZ EGÉSZSÉGBEN TÖLTÖTT ÉVEKÉRT

NEMZETKÖZI TERÜLET

GEOTOP – A TERMÉSZETI
ÉRTÉKEK VÉDELME

EURÓPAIAK A ZÖLD ÁTÁLLÁS MELLETT

Az Európai Bizottság által készített kutatás szerint a tagállamok lakosai elengedhetetlennek tartják a méltányos zöld átállás megvalósítását. A hétfőn megjelent Eurobarométer-felmérés szerint az uniós állampolgárok 88%-a, a magyarok 90%-a ért egyet azzal, hogy a zöld átállás terén senkit nem hagyhatunk hátra, és a válaszadók több mint háromnegyede (77%) úgy érzi, személyesen is tennie kell valamit. Az európaiak fele és a magyarok 65%-a úgy gondolja, hogy az EU eleget tesz azért, hogy a zöld átállás méltányosan valósuljon meg. Ami a változás kínáta lehetőségeket illeti, az európaiak 57%-a és a magyarok 60%-a egyetért azzal, hogy az éghajlatváltozás elleni szakpolitikai intézkedések következtében több új munkahely jön létre, mint amennyi megszűnik miattuk. Az európaiak aggódnak amiatt, hogy az energia megfizethető lesz-e. A válaszadók 93%-a úgy véli, hogy komoly problémát jelent az országa lakossága által fizetendő energiaárak jelenlegi szintje. A magyarok (93%) az uniós átlagnál (89%) is jobban támogatják, hogy a méltányos zöld átállás érdekében a szegényebb rétegek és a legkiszolgáltatottabb háztartások segítséget kapjanak az otthonuk energiahatékonyabbá tételéhez. 80%-uk pedig egyetért abban, hogy az éghajlatváltozáshoz leginkább hozzájáruló termékeket és szolgáltatásokat meg kell adóztatni, az abból származó bevételt pedig a legszegényebbeknek kell eljuttatni.

Forrás: Európai Bizottság

Forrás: MTI

E-ÜZEMANYAGOK – MÉG MINDIG GYEREKCIPOBEN

A Transport & Environment (T&E), a környezetbarát közlekedéssel foglalkozó civil szervezet által készített elemzés szerint az ún. elektromos üzemanyagok 2035-re az EU autóparkjának csak 2%-át tudják majd meghajtani, elsősorban az alacsony termelési szint miatt. A belső égésű motorral hajtott járművek zöld megoldásként hirdetett, hidrogénből származó üzemanyag gyártása még kezdeti fázisban van, annak ellenére hogy egyes szintetikus üzemanyagok elvileg szén-dioxid-semlegesek, mivel az előállítás során megkötik a káros gázt, amely az üzemanyag elégetésekor felszabadul, így a légkörben lévő szén-dioxid szintje nem változik. Ezért szorgalmazzák az üzemanyaggyártók és az autóipar egyes szereplői, hogy az európai jogalkotók a benzin és a dízel zöld alternatívájának minősítsék az e-üzemanyagokat. Ha ez sikerülne, akkor belső égésű motorral hajtott járműveket 2035 után is értékesíthetnének, feltéve, hogy szén-dioxid-semleges üzemanyaggal működnek. A T&E becslései szerint azonban az EU 287 milliós flottájából mindössze 5 millió autó működhetne teljes mértékben szintetikus üzemanyaggal 2035-ben. Az Európai Parlament júniusi döntése szerint attól az évtől kezdve tilos lesz az Unióban belső égésű motorral szerelt autót értékesíteni.

Forrás: euractiv.com

TÖBB ÁLLAMI TÁMOGATÁS A VÁLLALKOZÁSOKNAK?

Az Európai Bizottság tervei szerint lehetővé tennék a tagállamoknak, hogy több állami támogatást nyújthassanak az Ukrajna elleni orosz háború és a magas energiaárak következményeitől szenvedő vállalkozások támogatására – derül ki egy, az euractiv.com uniós hírportál munkatársai által ismertetett dokumentumból. A brüsszeli testület az állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes válságkezelési keretszabály módosításával válaszolna a vállalatok egyre növekvő követeléseire, hogy megelőzzenek egy esetleges cégbezárási hullámot. A tervezet szerint a Bizottság engedélyezné a pénzsűkében lévő, adóssággal rendelkező cégek megerősítését: 500 ezer euróról 750 ezer euróra növelné az egy vállalkozásnak nyújtható állami támogatás maximális összegét. Több segítséget lehet majd nyújtani a vállalkozásoknak a földgáz- és villamosenergia-árak súlyos emelkedése miatt felmerülő többletköltségekre. Ennek mértéke 2 millió euró maradna, de már évente lehetne adni.

Forrás: euractiv.com

EU TALENT POOL

Az Európai Bizottság új online álláskereső eszközt vezet be az ukrajnai menekültek számára, hogy sikeresen tudjanak munkát találni az Unióban. Az **EU Talent Pool** (uniós tehetségbázis) elnevezésű kísérleti projekt weboldalán, a regisztráció után, az ideiglenes védelem alatt állók feltölthetik önéletrajzukat, így szakmai profiljuk több mint négyezer munkaadó, nemzeti állami foglalkoztatási szolgálat és magán-munkaközvetítő ügynökség számára válik elérhetővé. Ylva Johansson belügyi biztos elmondta, a Bizottság célja, hogy a több mint 4 millió ukrajnai menekült továbbra is élvezhesse az eredetileg egy évre szóló átmeneti védelemről szóló irányelv előnyeit. Már öt tagállam csatlakozott a projekthez, köztük a legtöbb ukrajnai menekültet befogadó Lengyelország – tette hozzá a foglalkoztatásért és a szociális jogokért felelős uniós biztos. „*Közös kötelességünk, hogy minden tőlünk telhetőt megtegyünk azért, hogy a menekültek méltó körülmények között élhessenek az EU-ban. A minőségi munkahely pénzügyi függetlenséget jelent, és megnyitja az utat a társadalmi integráció felé*” – mondta Nicolas Schmit. A brüsszeli testület indoklása szerint a gyors és hatékony munkaerőpiaci integráció fontos mind a befogadó közösségek, mind a háború elől menekülők számára, akik így újjáépíthetik életüket. Az eszközt az Európai Munkaügyi Hatóság által kezelt **EURES álláskereső portálon** lehet elérni angol, ukrán és orosz nyelven.

Forrás: Európai Bizottság

EGYEZTETÉSEK AZ ENERGIAVÁLSÁGRÓL PRÁGÁTÓL BERLINIG

Válság idején egy nem hivatalos uniós csúcspont is különös fontossággal bírhat, még akkor is, ha a tagországok vezetői nem fogadnak el semmilyen jogalkotási kötelezettséggel bíró, írásos zárókövetkeztetést. A soros elnökséget vezető Csehország fővárosában az Európai Tanács megerősítette, hogy teljes mértékben támogatja a háború sújtotta Ukrajnát, illetve a 27-ek megbízták az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot a gázármechanizmusról. A testület a jövő héten mutatja be indítványát, amelyet az állam- és kormányfők a következő hivatalos csúcson, október 21-én Brüsszelben vitatnak meg.

UKRAJNA ÉS A SZANKCIÓK

Az informális csúcson az EU-tagállamok vezetői ezúttal is videokapcsolaton keresztül hallgatták meg Volodimir Zelenskij ukrán elnököt, akinek kijelentették, Kijev az orosz nukleáris fenyegetések ellenére, továbbra is számíthat a tagállamok segítségére. *„Ez egy Ukrajna elleni agresszió és elfogadhatatlan háború. Eltökéltük vagyunk abban, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközt mozgósítsunk Ukrajna pénzügyi és katonai, valamint humanitárius és természetesen politikai támogatására”* – fogalmazott az Európai Tanács belga elnöke, Charles Michel, aki a moszkvai vezetéssel szembeni nyomás megfelelő eszközének nevezte a szankciós politikát.

Michel megismételte az EU álláspontját, miszerint Oroszország fegyverként használja az energiát, *„kilőtt egy energetikai rakétát az európai kontinensre és a világra”* – fogalmazott. A megoldás érdekében olyan területekre fókuszálnak, mint a fogyasztás csökkentése, az ellátás biztonsága, és az árak csökkentése. Az ezzel kapcsolatos javaslat kidolgozását az Európai Bizottságra bízták. A testület elnöke ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a háború kitörésekor, február végén az orosz gáz részesedése az uniós piacon 41% volt, most pedig 7,5%. Ursula von der Leyen szerint a kieső mennyiséget korrekt partnerekkel kötött megállapodások révén sikerült biztosítani, és ezáltal 90%-osra tudták feltölteni az európai gáztárolókat, ez az arány 15%-kal magasabb,

mint egy éve ilyenkor. A német uniós vezető hangsúlyozta, hogy az energiaárak csökkentése érdekében maximálni kellene az elektromos áram előállításához szükséges gáz árát. Ez az elem minden bizonnyal szerepel majd a bizottsági javaslatban. Von der Leyen a közös európai gázbeszerzéstől is az árak mérséklését várja, szerinte amikor kiürülnek a tározók, a téli időszak után – a vakcinavásárláshoz hasonlóan – közös beszerzéssel kellene újra feltölteni azokat, így elkerülhetik azt, hogy a tagállamok egymásra licitálva felnyomják a gáz árát a világpiacra.

BERLINI EGYEZTETÉSEK

Ennek érdekében vár intézkedéseket a magyar kormány is a brüsszeli testülettől.

„Felszólítottuk a Bizottságot, hogy miután a szankciók egbe lökték az energiaárakat egész Európában, haladéktalanul intézkedjen az energiaárak csökkentéséről”

– mondta Facebook-videójában Orbán Viktor miniszterelnök, aki Prága után az Unió vezető gazdasági hatalmának számító Németország fővárosába utazott. A kormányfő Berlinben találkozott Angela Merkel volt, és Olaf Scholz jelenlegi német kancellárral, hogy az energiaválságról és a gazdasági együttműködésről egyeztessen a német kancellárral és az ország gazdasági szereplőivel. Orbán Viktor hétfőn a magyar-német gazdasági kapcsolatokról rendezett fórumon kifejtette, szerinte ma a legnagyobb kihívást az egész kontinenst fenyegető recesszió jelenti, az energiaárak meredek emelkedése miatt.

A fő kérdés szerinte az, hogy egy visszaesés esetén Magyarország egyedül talpon tud-e maradni. Úgy vélte, ehhez fejlesztésre, beruházásokra és technológiai innovációra van szükség. Ennek köszönhető, hogy a tavalyi 7%-os után, idén 5-6%-os a növekedés az országban. Orbán Viktor szerint a következő időszakban elsősorban politikai-, energia-, és fizikai biztonságra van szükség. A politikait a kormány stabilitása garantálja, a fizikai biztonságot azzal lehet megvalósítani, ha Magyarország továbbra is a béke szigete lesz, az energiabiztonságot pedig azzal, hogy az országnak hat hónapra elegendő gáztartaléka van – hangsúlyozta Orbán Viktor, aki a német gazdaság képviselőinek kifejtette, Magyarország 2010 óta minden válságból erősebben jött ki, mint ahogy belement, aminek szerinte politikai okai vannak.

A SZANKCIÓK BÍRÁLATA

Kedden a Cicero című politikai magazin főszerkesztőjével, Alexander Marguierrel és a Berliner Zeitung

című lap kiadóvállalatának tulajdonosával, Hölger Friedrichhel folytatott pódiumbeszélgetésen a kormányfő bírálta a büntetőintézkedések politikáját. „Kivitelezésében primitív, hatásában katasztrofális az Oroszországgal szembeni európai uniós szankciók politikája” – mondta Orbán Viktor. Úgy vélte, ez a brüsszeli politika „negligálja az európai érdekeket”, „tönkre teszi” a német és a magyar gazdaságot, „Moszkvát viszont hozzásegíti ahhoz, hogy fél év alatt megkeressen annyi pénzt az energiahordozók értékesítésével, mint korábban egy év alatt” – fejtette ki a kormányfő. Orbán szerint nem a szankciókkal, hanem a megvalósítással van baj, azokat csak az erősebb fél helyzetéből szabad kivetni. Csak egy ilyen szereplő tud kikényszeríteni változást egy gyengébb szereplőtől. Brüsszel politikájával viszont az a helyzet állt elő, hogy „egy törpe szankcióz egy óriást”, és ebbe „a törpe belehal”. Ezért szerinte a Moszkvával szemben bevezetett büntetőintézkedéseket újra kell tervezni.

ENERGIAFÜGGETLENSÉG

Orbán szerint hosszabb távon nem az az európai érdek, hogy az EU felcserélje az orosz energiatüggőséget amerikaiakra. „Mi nem gazdát akarunk váltani, hanem függetlenséget akarunk” – jelentette ki Orbán Viktor, hozzátéve, olyan helyzetet kell teremteni, amelyben Európa több forrásból vásárolhat energiát, például Amerikából, Algériából, Katarból vagy éppen Oroszországból. Nem az orosz gáz és az orosz olaj a baj, hanem hogy az ország kiszolgáltatott, mert nincs más. Így nem az a kérdés, hogy az oroszok tudnak-e majd szállítani, hanem az, hogy az energiaszállító partnereket versenyeztetve hány helyről tudunk vásárolni – fejtette ki a miniszterelnök.

Forrás: Európai Tanács, MTI, euractiv.com

CSÚCSTECHNOLÓGIÁK VERSENYE AZ EGÉSZSÉGBEN TÖLTÖTT ÉVEKÉRT

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (European Institute of Innovation & Technology, EIT) támogatásairól az alábbi helyeken olvashatnak:

<https://eit.europa.eu/news-events/news/eit-health-17-health-ageing-start-ups-receive-funding>

<https://eit.europa.eu/our-communities/eit-health>

A díjazott innovációkról bővebben:

<https://sprinhaler.com/med/>

<https://nanordica.com/>

<https://www.moveowalks.com/>

<https://www.eodyne.com/>

Az elmúlt egy-két év járványügyi kihívásai számos területen hoztak markáns változásokat a mindennapjainkban. Az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés, illetve a digitális csúcstechnológia szektora különösen nagy lendületet, figyelmet kapott az elmúlt években. Szakemberek szerint ezen két terület ötvözete pedig hatékony eszköz lehet számos probléma leküzdésében.

Az **Európai Innovációs és Technológiai Intézet** (European Institute of Innovation & Technology, EIT) **Egészségügyi Innovációs Csoportja** (EIT Health) cégek és kutatók együttműködését segíti az üzleti élet, a kutatás, valamint az oktatás területéről annak érdekében, hogy innovatív, gyakorlati egészségügyi megoldásokat hívhassanak életre, illetve vigyenek piacra.

Az EIT Health munkatársai szeptember végén **17 egészségipari innovatív vállalkozást jutalmaztak**, az úgynevezett *Katalizátor díj* (Catalyst Award) keretében. Olyan cégeket, amelyeknek fejlesztései ígéretes áttörést jelenthetnek a hosszútávú egészségmegőrzés érdekében. Ez az elismerés mindegyik vállalat számára egyenként 50 ezer euró támogatással jár, amellyel az innováció továbbfejlesztésének első lépéseit segítik.

A Katalizátor Díj csak az első a háromlépcsős támogatási folyamatban. Ezt további két elismerés követheti – az

úgynevezett *Növekedési díj*, (Accelerator Award), és a *Nagydíj* a (Grand Prize) – , amennyiben megfelelően haladnak a vállalatok az innováció fejlesztésével. A teljes versenyben összesen majdnem 50 ország szervezetei vesznek részt, hiszen az egészségügyi szektor piaci és nem piaci szereplői globális szinten versengenek egymással a minél hatékonyabb megoldásokért, egészségesebb társadalmakért. A díjazottak közül – a teljesség igénye nélkül – mutatunk be néhányat, kezdve egy hazai sikerrel a felsorolást.

Hiánypótló fejlesztéssel lépett piacra a **DP Innovations** nevű magyar cég, amely olyan **hordozható inhalátor készüléket** fejlesztett, amely a szükséges belélegzendő gyógyszerek arányát, időzítését, szükséges dózist kíséri figyelemmel, illetve rögzíti, és az egyéni igényekhez szabhatóan beállíthatóvá teszi azokat.

Az **Eodyne System** spanyol cég a virtuális (virtual reality, VR), valamint a kiterjesztett valóságot (augmented reality, AR) alkalmazza a mozgás és érzékelési rehabilitációs folyamatok felgyorsítására, segítésére, valamint a gépi érzékelés fejlesztésére. Ez a csúcstechnológia az érzékszervi károsodást, sérülést szenvedők felépülésében, illetve a nélkülözhetetlen érzékszervi hiányok gépi pótlásában, kiegészítésében segíthet.

A nanotechnológia területéről érkezett újítást hozott Észtországból a **Nanordica Medical**. Olyan nanoformulát tartalmazó antibakteriális kötszereket fejleszt, amelyek jóval hatékonyabban gátolják meg a bakteriális fertőzések kialakulását a sebek, műtéti területek felületén, mint a jelenleg használt eljárások, eszközök. Ezek használatával a szakemberek szerint jelentősen csökkenthető az évi több tízmillió fertőzés okozta amputáció, illetve egyéb komplikációk száma.

A mozgási nehézségekkel küzdők és idősek számára hozhat forradalmi változást a **Moveo** nevű olasz cég járást segítő fejlesztése. Ez egy külső, lábra és csípőre csatlakozó váz, egy ún. exorúha, amely a test saját mozgási energiáját veszi fel, és azt a mozgás későbbi fázisában rásegítésként használja, így növelve az illető által megtehető séta távolságát.

A díjak és az EIT Health hozzájárulása is a **Healthy Longevity Global Competition** (Globális Verseny az Élethosszig Tartó Egészségért) részét képezik. Ez egy több évig tartó, több millió dolláros nemzetközi verseny, amellyel áttörést jelentő innovációk kifejlesztését és megvalósítását szeretnék ösztönözni világszerte, hogy az emberek gyarápíthassák a testi épségben, és egészségben tölthető éveik számát.

Az EIT Health az egészségipari ötletek támogatásával járó megmérettetéssel az Egyesült Államok Nemzeti Orvostudományi Akadémiája (**U.S. National Academy of Medicine**) által alapított innovációs versenyhez csatlakozott, amelyet három évvel ezelőtt rendeztek meg először az orvostudomány, az IT technológia, vagy a társadalomtudományok területén dolgozó, különböző háttérű csapatok, szervezetek, cégek és személyek számára.

A patronáló szervezetek a szakemberekkel együtt remélik, hogy az új fejlesztések révén minél többen, minél hosszabban élvezhetik majd a gondtalan éveket, anélkül, hogy állandó ápolásra, segítségre szorulnának.

GEOTOP

A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE

Egy szép őszi napon nincs jobb, mint kimenni a természetbe, beszívni a friss, csípős levegőt és egy jót sétálni a fák alatt, miközben megfigyelhetjük a lombzat változását. Ez egy kifejezetten jó családi, vagy akár egyéni program is, amely segít a kikapcsolódásban és egy kicsit kiszakít a mindennapok rohanásából. A természeti értékek megőrzése a fő célja a **Szlovák-Magyar Geoturisztikai Partnerség** (röviden: GEOTOP) elnevezésű projektnek, amely az *Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Programon* keresztül megvalósított kezdeményezés a **Bükk-vidék** és a **Novohrad-Nógrád Geopark** területén. Az elképzelések valóra váltásában részt vevők új geoturisztikai szolgáltatások kidolgozására, a turizmus fejlesztésére, oktatásra és a környezetbarát szemléletformálásra fókuszáltak. Ebbe a csodás világba és a projekt részleteibe *Havasi Andrea*, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának pályázati referense kalauzolt el minket.

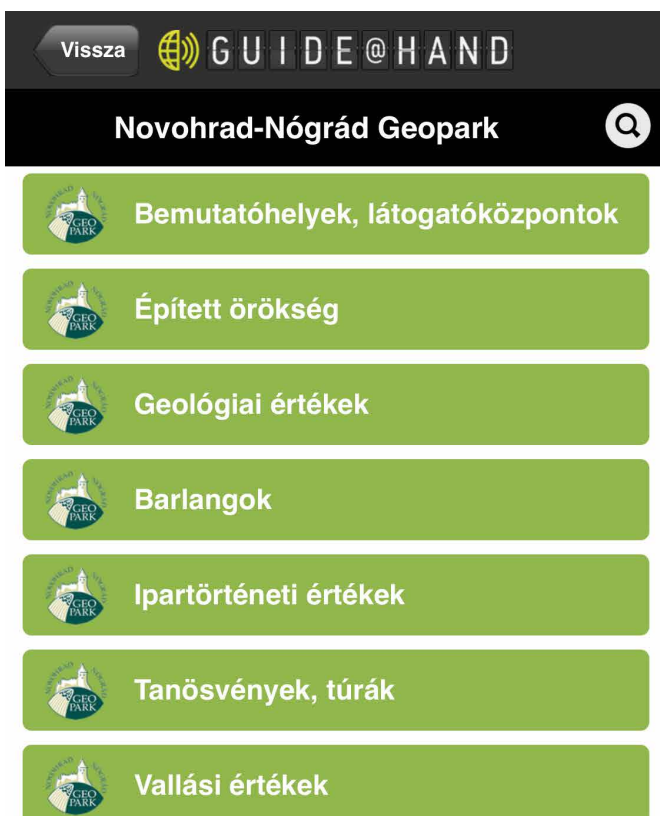
„A projekt két partner, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és Fülek Város Önkormányzata együttműködésében valósult meg. Fő célkitűzésünk – a természeti értékek megőrzése mellett – az volt, hogy minél több emberrel megismertessük azokat a földtani, geomorfológiai, kultúrtörténeti szempontból érdekes, különleges, élettelen természeti értékeket, helyszíneket, amelyek körülvesznek bennünket a Novohrad-Nógrád Geopark és a Bükk-vidék Geopark területén” – meséli Havasi Andrea.

A projekt 2020 januárjában indult és idén június végén ért véget, amely alatt rengeteg fejlesztést, különböző programokat sikerült megvalósítani, illetve oktatóanyagokat készíteni az érdeklődők és pedagógusok számára. Továbbfejlesztettek egy hangos idegenvezető mobilalkalmazást, a **Guide@handet**, amely a természetkedvelőknek, túrázóknak segít a tájékozódásban. Ezt az újítást a projekt által szervezett rendezvényeken mutatták be. „Az applikációban elérhetők a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvényei, illetve az úgynevezett POI-pontok. Ezek jelölik azokat a nevezetes kulturális, földtani helyszíneket, amelyeket érdemes felkeresni. A GEOTOP projektben 70 db POI pontot gyűjtöttünk, írtunk össze a két geopark területéről. Ezek között vannak a túrázók számára már jól ismert helyek, mint pl. Szilvásváradon a Szalajka-völgy, a Fátyol-vízesés, és más kevésbé ismert látnivalók is. Ilyen például a bánhorvati Damasa-szakadék, a Hór-völgyi bánya, Cserépváralján a Felső-szoros, Nagylócon Jézus lábnyoma, Nemtiben a Sárkány-szikla, és még sorolhatnám.

A POI pontokat – angol, szlovák és magyar nyelvű – leírásokkal, fényképekkel töltötte fel a fejlesztő a mobilalkalmazásba, amelyeket a Bükki Nemzeti Park és környéke fül GEOTOP menüjében lehet megtekinteni. Az app nagy előnye, hogy ott is használható, ahol nincsen térerő vagy internet” – ismertette a részleteket a pályázati referens.

A partnerek különféle kiadványokat készítettek az ide látogató turisták számára, letéphető útvonal térképeket és helyi látványosságokat összegző broszúrákat. A projekt megvalósítása során fontosnak tartották, hogy a projektrégióban minden lehetőséget megragadjanak a környezettudatosság fejlesztése érdekében. Ezért tanösvényeket alakítottak ki a határ mindkét oldalán, tájékoztató és irányító táblákkal, pihenőhelyekkel kiegészítve. A több mint 12 kilométeres rejteki tanösvényre interaktív táblák is kikerültek. A projekt keretén belül túravezetői oktatást szerveztek, és ehhez kapcsolódóan gyalogtúrákat, tanulmányutakat, workshop-okat és fórumokat is rendeztek.

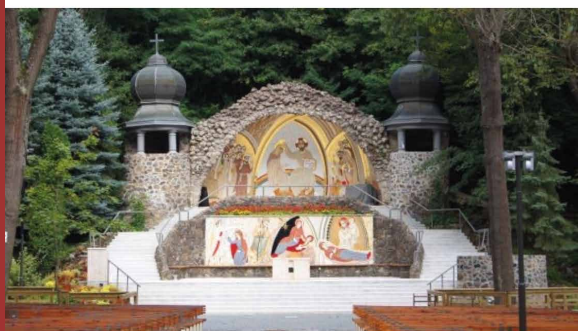

Vissza

GUIDE@HAND

MÁTRAVEREBÉLY – SZENTKÚT

A Nemzeti Kegyhely, Mátraverébély-Szentkút Salgótarjánától délre 20 km-re található. A 21-es számú főútról Mátraverébély községénél kell letérni, ahonnan 5 km-es bekötőút visz Szentkút völgyébe.

Története

A népi hagyomány szerint 1091 vagy 1092-ben Szent László király lova patája nyomából fakadt a mai Szent Kút forrása. 1095 és 1195 között történhetett az első testi gyógyulás, amikor a Szűzanya, karján a kis Jézussal, megjelent egy verebéli néma pásztornak, és a mai Szent Kút forrásvizével meggyógyította. 1714-ben Lukovics Márton kisterenyei plébános írásban rögzítette a több évszázados szájhagyományt. 1210-ben a szentkúti zárandokok sokasága miatt építette a Vereb család az első kegytemplomot, Verebely községben. 1258-ban ennek a templomnak már búcsú kiváltsága volt.

„Maga a tanfolyam két fő részből állt: egy online, elméleti előadássorozatból és egy gyakorlati túrasorozatból, plusz a vizsgából. Az előadások keretében a résztvevők a geológiai értékek felfedezésén kívül túraszervezői és -vezetői ismereteket szereztek, valamint a Bükk-vidék és a Novohrad–Nógrád Geopark területének kultúrtörténeti és élő természeti értékeit is megismerhették. A záróvizsgán 34 túravezető tanuló vizsgázott sikerrel” – mondta Havasi Andrea.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által megbízott szakértői csapat a képzéshez tanári módszertani tankönyvet és tanulói kézikönyvet is írt magyar, szlovák és angol nyelven. Ezeken kívül szerveztek a terület adottságaira épülő pilot tréningeket is a képzésben résztvevők számára, akikhez csatlakozhattak a helyi vállalkozók, diákok és az érdeklődő pedagógusok is. A képzés a Bükk élővilágáról, földtani felépítéséről, kialakulásáról, a felszínformákról és jelentésükről szólt.

A projekt során két tanulmányutat is szerveztek, amelynek célja a régió szakszerű bemutatása volt.

„Az egyetemi hallgatók részére tartott kiránduláson minősített túravezetők kísérték a mintegy 50 fős nemzetközi csapatot kétnapos tanulmányúton a kulturális és geoturisztikai attrakciók helyszíneire. A másik tanulmányúton szintén szakképzett túravezetők mutatták be a régiót a Bükk-vidék Geopark területéről érkező földrajz, biológia és történelem szakos általános, valamint középiskolai pedagógusoknak. De a program iránt az ország

*más területeiről is érdeklődtek. A túra 30 fővel indult, a többi között a lillafüredi Anna-barlangot, a Kis- és Nagy-fennsíkot, a Kapu-bércet, és Bükk-szentléleken a Pálos kolostorromot kerestük fel” – sorolta az eredményeket Havasi Andrea. A referens örömmel számolt be arról, hogy forgattak egy **bemutató filmet** is. Ennek elkészítését izgalmas feladatként jellemezte, ahol nemcsak a pályázati feladatokra fókuszáltak a stáb tagjai, hanem elkísérték a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának kollégáit is, és dokumentálták mindennapos munkájukat.*

A projekt végén, Parasznyán és Répáshután fórumokat szerveztek, utóbbin egy ismeretterjesztő sétát is tartottak. Ezeken a rendezvényeken a döntéshozóknak – települési önkormányzati vezetőknek, intézményvezetőknek, turisztikai szervezeteknek, turisztikai profilú vállalkozásoknak – tartottak előadást, bemutatta a Bükk-vidék Geopark geoturisztikai lehetőségeit a GEOTOP projekten keresztül. A közreműködő partnerek és szakemberek részére pedig Füleken és Egerben tartottak workshop-okat, ahol a tapasztalatcsere mellett az elért eredményeket, nehézségeket is megoszthatták egymással a résztvevők.

Fennakadást jelentett a partnereknek a tervek megvalósításában a koronavírus-járvány, ami miatt meg kellett hosszabbítani a projekt befejezési

határidejét. Mindkét ország járványügyi szabályozásait figyelembe kellett venni a rendezvények és egyéb programok szervezésénél. Szerencsére a hosszú évekre visszanyúló jó partneri kapcsolat sokat segített a problémák áthidalásában, ahol a kommunikáció nélkülözhetetlen szerepet játszott. Ez a sikeres együttműködés mutatkozott meg a partnerek egy korábbi projektjében is (**LIVING HERITAGE** projekt). Az eddigi jó tapasztalatokra építve további közös munkát is terveznek a jövőben az Interreg program támogatásával.

A környezettudatosságot szem előtt tartó életmód kialakításában az egyik első lépés a tájékozódás és tágabb környeztünk megismerése. A projektnek köszönhetően lehetőség nyílik erre. Szembesülhetünk azzal, hogy mit veszíthetünk azzal, ha nem figyelünk oda a természeti kincseinkre a mindennapi éltünk során, de egyben az egészséges kapcsolódáshoz is segítő kezet nyújt. A jelenlegi enyhe ősz tökéletes alkalmat kínál egy kiruccanásra, ahol bejárhatjuk az új tanösvényeket, megismerkedhetünk a helyi élővilággal és feltérképezhetjük a projektrégió sajátosságait.

<https://www.bnpi.hu/>

<https://www.facebook.com/bukkinemzetipark>

<https://www.filakovo.sk/index.php/hu/>

Fotók: Geotop

